

Тінікін-Головко Н.О.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ПОНЯТТЯ ТА ПРОВОА ПРИРОДА КРИПТОАКТИВІВ: УКРАЇНСЬКИЙ ТА ІНОЗЕМНИЙ ПІДХОДИ

Виникнення криптоактивів є унікальним явищем, яке докорінно змінило уявлення про можливості здійснення переказів активів, взаємодії з ними, а також використання їх для інвестиційних та спекулятивних цілей. При цьому основна перевага для користувачів і одночасно проблема для держави є анонімність та децентралізованість криптоактивів, оскільки стандартними засобами впливу неможливо здійснити контроль над цією діяльністю. Саме питання контролю та захисту інвесторів є основним у зв'язку із криптоіндустрією.

По-перше, тому що державі необхідно відслідковувати, аби криптоактиви використовувалися у правомірних цілях без порушень чинного законодавства, в тому числі щодо відмивання коштів, отриманих злочинним шляхом або боротьби із тероризмом.

По-друге, зважаючи на велику кількість коштів, які вкладаються у криптоактиви з боку інвесторів, необхідно відтворювати такі правила, аби інвестори були захищені від потенційних ризиків втрати вкладів.

Відповідно, для цього необхідно розробити комплексне регулювання сфери криптоактивів. Однак для детального опрацювання даного питання вкрай важливо з'ясувати сутність та природу криптоактивів з юридичної точки зору для подальшого дослідження та пропозицій по регулюванню індустрії.

У даній статті проаналізовано правову природу криптоактивів, а також різні підходи в Україні та іноземних державах щодо визначення даного поняття. Також у статті досліджені різні думки науковців з цього приводу.

У статті також розкрито розмежування поняття «криптоактив», «віртуальний актив» та «цифровий актив» як поняття, які в більшості випадків помилково використовуються як синоніми, при цьому позначаючи у певних випадках більш вузькі, а в інших більш широкі категорії. Зокрема, «віртуальні активи» є ширшим поняттям, що включає в себе не тільки «криптоактиви», існуючі у децентралізованій мережі, а й інші можливі категорії активів у цифровій формі.

У статті розкрито та запропоновано поняття «криптоактив» як особливий вид віртуального активу, який існує у децентралізованій мережі та може використовуватися, але не обмежуючись, для переказів, інвестиційних цілей або торгівлі та визначено, що криптоактив не може використовуватися як засіб платежу на території України. У рамках статті також надано відповідні визначення розподіленого реєстру, децентралізованої мережі та блокчейну, які потрібні для юридично правильної ідентифікації криптоактиву.

В результаті у статті робиться висновок, що в українському законодавстві необхідні зміни до існуючих законодавчих актів України для юридично доцільного визначення криптоактивів, а також зазначається потреба у створенні окремих термінів «децентралізована мережа» та «блокчейн».

Ключові слова: криптоактиви, віртуальні активи, децентралізована мережа, блокчейн, правова природа.

Постановка проблеми. Поширення використання криптоактивів у інвестиційних, торгових та інших цілях ставить певні виклики у зв'язку із адекватним регулювання індустрії, яка стоїть на початковому етапі свого розвитку. Досить велика кількість держав досі не визначилася із правовою природою криптоактивів, через що не може коректно визначити їхнє місце у національному законодавстві. Зокрема, хоча в українському зако-

нодавстві і є певне визначення, які можна було б віднести до криптоактивів, вони є надто широким, не акцентуючи увагу саме на природі криптоактивів. До того ж, відкладення прийняття профільного закону, який би врегулював правову природу криптоактивів в Україні унеможлиблює розвиток даної індустрії у країні, оскільки інвестори не мають правової визначеності для вкладення коштів у українські криптопроекти, зменшуючи

потенційні можливості українського бізнесу. У зв'язку з цим нагальною проблемою на сьогодні є закріплення на законодавчому рівні принаймні визначення поняття «криптоактива».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання правової визначеності дефініції криптоактив привертає увагу дослідників, а також різноманітних державних та міжнародних установ. Зокрема, у цій роботі було опрацьовано публікації таких осіб як Ушинкіна О. А., Цукан С. В. та Овчаренко А. С. При цьому також було розглянуто роботу іноземних науковців Хуана, Денга та Лак Чана. Також розглядалася робота анонімного користувача Сатоши Накамото, який є творцем криптоактиву біткоїн. Тим не менш, дане питання залишається предметом дискусії, навіть у роботах українських дослідників досі не розмежовано та не запропоновано поняття криптоактиву через більш загальну уніфікацію до віртуального активу.

Постановка завдання. Основна мета даної публікації полягає у дослідженні поняття та правової природи криптоактивів, їхньому потенційному місці у українському або іноземному законодавстві, а також наданні пропозиції щодо законодавчого визначення терміну «криптоактив».

Виклад основного матеріалу. Для повноцінного аналізу та дослідження природи криптоактивів необхідно первинно розібратися із технічними аспектами роботи розподіленого реєстру, блокчейну та децентралізованої мережі. Без цих даних буде неможливо докорінно розібратися, що із себе представляє криптоактив, яких він форм набуває та чим відрізняється від інших категорій, таких як віртуальний актив.

Фактично концепція першого криптоактива була відображена у документі (так званому *whiterpaper*) анонімного користувача Сатоши Накамото, який він опублікував 31 жовтня 2008 року [1]. Така ідея виникла на фоні світової кризи 2008 року, коли була значно підірвана довіра до банківської системи. На той момент часу автор розробив теорію незалежної платіжної системи, створеної на базі технології розподіленого реєстру, яка використовує криптографічне шифрування для захисту даних. В результаті чого відбувалася поява нової структури – блокчейну, на базі якого працює децентралізована мережа. У якості службового засобу для забезпечення її роботи використовується біткоїн (скорочено – BTC).

В результаті можна почати надавати певні визначення структурам, які дають можливість існуванню криптоактивів. Щодо поняття блок-

чейну, то це публічна база даних, побудована на основі технології розподіленого реєстру з певним видом криптографічного шифрування у цифровому середовищі [2]. У спрощеному варіанті це певний ряд послідовних блоків, у які додається інформація про здійснення трансакцій у децентралізованій мережі. Цей ряд є нерозривним та до нього постійно додаються нові блоки, що сприяє безпеці системи, оскільки втручання у неї неможливе. Для втручання необхідно переписати усі блоки із самого початку, які ще й особливим чином шифруються, через що дана задача кратно ускладнюється.

У свою чергу, блокчейн існує для забезпечення роботи так званої децентралізованої мережі. Це вже продукт, який на практиці використовує блокчейн для власного функціонування. Дуже часто блокчейн та децентралізовану мережу ототожнюють. Однак насправді блокчейн – це основа, яка забезпечує роботу децентралізованої мережі (або декількох децентралізованих мереж), хоча вони і можуть однаково називатися. Наприклад, мережа біткоїн працює на основі блокчейну біткоїн.

В результаті отримується системний продукт, який може використовуватися для різноманітних цілей, прямо пов'язаних з фінансовими операціями. Так чи інакше, діяльність децентралізованої мережі відбувається за допомогою здійснення трансакцій. Для цього вона використовує службовий інструмент для сплати послуг за їх здійснення, а також інші активи, які можуть застосовуватися під час операцій.

Загалом, усі активи, які тією чи іншою мірою використовуються у децентралізованій мережі, можна узагальнити як криптоактиви.

Зважаючи на це, можна перейти до безпосереднього аналізу дефініції «криптоактив» та поглядів щодо його використання з правової точки зору.

Український законодавець досить повільно починав сприймати криптоактиви. Так, у 2014 році на звернення громадян Національний банк України видав Лист, яким дав свою оцінку конкретній криптовалюти – біткоїну. У ньому він розглядав BTC як грошовий сурогат [3]. Фактично таким підходом установа не давала конкретного визначення біткоїна, хоча і віднесла його до класу віртуальної валюти / криптовалюти. На цьому етапі важливо звернути уваги, що з точки зору НБУ віртуальна валюта та криптовалюта – це тотожні поняття, не надаючи повних дефініцій. Хоча й слід зазначити, що у 2018 році він скасував чинність даного Листа [4].

Тим не менш, важливим тут є термін «грошовий сурогат», який закріплений у ЗУ «Про Національний банк України», який представляє із себе *«будь-які документи у вигляді грошових знаків, що відрізняються від грошової одиниці України, випущені в обіг не Національним банком України і виготовлені з метою здійснення платежів в господарському обороті, крім валютних цінностей»*, який, однак, заборонений для використання як засіб платежу статтею 32 зазначеного Закону [5]. Можна сказати, що чотири роки з 2014 по 2018 рік в Україні біткоїн розглядався за таким концептом як представник криптоактивів.

Однак на законодавчому рівні криптоактив досі не закріплений. Замість нього у 2020 році у статті 1 ЗУ «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (далі – «Закон про відмивання коштів») було закріплено поняття «віртуальний актив» як *«цифрове вираження вартості, яким можна торгувати у цифровому форматі або переказувати і яке може використовуватися для платіжних або інвестиційних цілей»* [6].

Слушно зазначити, що таким чином на законодавчому рівні відбулося зрушення, яке, однак, стосувалося не криптоактивів, а більш широкої категорії. Віртуальний актив є набагато ширшим поняттям, аніж криптоактив. Фактично, із цим погоджується Овчаренко А. С., хоча й наводить у якості прикладу віртуальні активи та криптовалюти [7]. Надалі я не можу погодитися з науковцем, що віртуальні активи використовують елементи криптографії, однак, підтверджую думку, що криптоактиви – окрема категорія віртуальних активів, яка складає її більшу частину.

При цьому потенційно у нашому законодавстві могла статися ситуація, коли на рівні законів було б два визначення віртуальних активів.

Так, у прийнятому, але такому, що не вступив в силу ЗУ «Про віртуальні активи» містилося положення, що віртуальний актив – це *«нематеріальне благо, що є об'єктом цивільних прав, має вартість та виражене сукупністю даних в електронній формі. Існування та оборотоздатність віртуального активу забезпечується системою забезпечення обороту віртуальних активів. Віртуальний актив може посвідчувати майнові права, зокрема права вимоги на інші об'єкти цивільних прав»* [8]. Це поняття вже є більш детальним та таким, що пояснює, що із себе представляють віртуальні активи. Важливим є окреслення

того, що це будь-яка сукупність даних, що виражена в електронній формі. Таким чином, законодавець, імовірно, хотів створити універсальне визначення, у яке можна було б включити будь-які види віртуальних активів, в тому числі криптоактиви. Тим не менш, надалі законом жодним чином не надається пояснення терміну криптоактив або того факту, що криптоактиви є частиною віртуальних активів, що з точки зору регулювання такої категорії є надзвичайно важливим.

З цього приводу Цукан С. В. зазначає, що в Україні відбулося *«остаточне перетворення криптоактиву та криптовалюти у нову правову форму – віртуальний актив»* [9]. Схожу думку подає Ушинкіна О. А. [10], яка підкреслює поступовий перехід до єдиного поняття віртуальний актив.

На перший погляд, ситуація виглядає саме так, як окреслив науковець. Докорінна проблема українського законодавства полягає в тому, що воно намагається максимально узагальнити категорію віртуальних активів, вважаючи, що таким чином з точки зору юридичної техніки зможе врегулювати будь-які їх категорії. Однак криптоактив є особливим видом віртуальних активів з технічної точки зору, як було окреслено на початку публікації, оскільки використовує технологію розподіленого реєстру із застосуванням криптографії, через що його регулювання буде значно відрізнятися від загальної категорії віртуальних активів. Наприклад, у онлайн-відеограх досить часто пропонується купівля віртуальних активів у вигляді унікальних предметів. Так, вони можуть існувати завдяки блокчейну, але дуже часто вони є внутрішньоігровими предметами, які, однак можуть торгуватися та їх можна віднести до категорії віртуальних активів [11]. Якщо ж взяти випадок вищезазначеного ЗУ «Про віртуальні активи», то запропоноване регулювання направлене переважно саме на криптоактиви, вводячи поняття забезпечених та незабезпечених віртуальних активів, надаючи повноваження на їх регулювання Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку та Національному банку України. Такий підхід зрозумілий, але уніфікація скоріше могла б завадити нормальному контролю за індустрією.

Отже, можна зробити висновок, що на рівні України перевага надається підходу щодо спроби уніфікувати поняття віртуальних активів, включивши у нього й криптоактиви.

При цьому підхід щодо розгалуження понять криптоактивів та віртуальних активів у іноземній практиці дуже неоднорідний. Так, організа-

ція FATF займає позицію, що *«віртуальні активи (криптоактиви) стосуються будь-якого цифрового представлення вартості, якою можна торгувати в цифровому вигляді, передавати або використовувати для оплати. Він не включає цифрове представлення фіатних валют»* [12; 13]. Власне саме це визначення і було імplementовано у Законі про відмивання коштів із певними змінами, окрім зазначення у дужках. Але викликає питання те, що FATF фактично прирівнює віртуальні активи та криптоактиви.

При цьому досить часто органи держав можуть використовувати зовсім інші терміни для позначення криптоактивів. Так, Служба внутрішніх доходів США визначає [14], що *«цифровий актив зберігається в електронному вигляді, його можна купувати, продавати, володіти, передавати або обмінювати»*. При цьому йде посилання на Акт США «Про інвестиції в інфраструктуру та робочі місця», за яким *«податкове визначення цифрового активу – це будь-яке цифрове представлення вартості, записане криптографічно технології розподіленого реєстру (блокчейні) або подібній технології»* [15]. Тобто навіть в цьому випадку цифровий актив, який фактично є аналогом віртуального активу, тут розглядається як актив, який створений на основі технологій, властивих криптоактиву.

Тут можна зазначити, що ті чи інші держави чи організації самі для себе визначають підхід, як вони будуть позначати криптоактиви. Терміни можуть відрізнятися, але сутність не буде змінюватися. При цьому з технічної точки зору це все одно важливо, оскільки напряму впливає на юридичне визначення та подальше регулювання саме криптоактивів з-поміж більш широкого поняття віртуальних активів.

Імовірно, що саме такої ідеї дотримувався Європейський Союз, який 31 травня 2023 року прийняв так званий регламент МІСА (Markets in cryptoasset) [16], у якому всеохопно врегулював основні положення щодо криптоактивів, в тому числі надавши визначення криптоактиву – *«цифрове представлення вартості або права, яке можна передавати та зберігати в електронному вигляді за допомогою технології розподіленого реєстру або подібної технології»*.

Хоча дане визначення не є ідеальним, оскільки одразу не окреслює усі характеристики криптоактива, однак, зважаючи на детальні положення, які містяться у Регламенті, його достатньо для надання загальної дефініції. Тут важливо зазначити, що європейські законодавці вирішили скон-

центруватися саме на криптоактивах, оскільки вони представляють найбільший інтерес для юридичного визначення з економічної точки зору для забезпечення функціонування відповідного ринку у ЄС, а також для захисту інвесторів, якими є громадяни держав-членів Європейського Союзу. Замість уніфікації на рівні віртуальних активів вони обрали більш вузьку категорію.

При цьому законодавець навіть наводить окреме визначення поняттю технології розподіленого реєстру у вигляді *«технології, яка забезпечує роботу та використання розподіленого реєстру»*, а також самого розподіленого реєстру – *«інформаційного сховища, яке зберігає записи транзакцій і яке розподіляється та синхронізується між набором вузлів у мережі на основі технології розподіленого реєстру за допомогою механізму консенсусу»*.

На нашу думку, такий підхід сприяє більш обачному та ефективному регулюванню. Загалом, законодавець, вводячи кожен вищезазначений термін додає окремо терміни, які пояснюють інші поняття. Наприклад, дефініції мережі вузлів або механізму консенсусу. Такий підхід можна взяти до уваги, якщо також створювати подібне розгалужене законодавство щодо криптоактивів на території України. Однак на нинішньому етапі доцільним буде хоча б визначити на законодавчому рівні поняття криптоактиву, децентралізованої мережі, у якій він працює, а також блокчейну як одного з підвидів технології розподіленого реєстру на базі криптографії, а також самого розподіленого реєстру. На нашу думку, ці терміни є дуже важливими для технічної ідентифікації криптоактиву. При цьому у нашому законодавстві вже існує термін віртуальний актив відповідно до Рекомендацій FATF. Однак Рекомендації FATF є нормами м'якої сили. Вони моделюються у спрощеному виді для більш широкого прийняття державами. Відповідно, Україні слід оновити вже існуюче визначення з урахуванням реалій, які вимагаються положенням криптоактивів у економічній площині.

Наразі ми маємо наступне визначення у Законі про відмивання коштів: *«віртуальний актив – цифрове вираження вартості, яким можна торгувати у цифровому форматі або переказувати і яке може використовуватися для платіжних або інвестиційних цілей»*.

На нашу думку, дане визначення FATF задумувало, ототожнюючи криптоактиви та віртуальні активи. Але саме віртуальні активи слід просто визначити як цифрове вираження вартості. При

цьому його можна трансформувати відповідно до запропонованого визначення у такому, що не набрав чинність ЗУ «Про віртуальні активи», щоб воно могло бути об'єктом цивільних прав та мати майнову цінність.

Відповідно, пропонуємо визначити **віртуальний актив як нематеріальне благо, що існує у цифровому середовищі, є об'єктом цивільних прав та має майнову цінність**. Таким чином буде створено загальне поняття щодо віртуальних активів.

До того ж, таке визначення ідеально підходить до статті 179¹ Цивільного кодексу України. У ній надається визначення поняття цифрової речі, однією з яких є віртуальний актив. Запропонована дефініція допомагає конкретно визначити, які характеристики має віртуальний актив, а положення щодо цифрової речі робить можливим застосування в тому числі до віртуального активу положень про речі з Цивільного кодексу. Це важливо для можливості його обігу, а також захисту за цивільним або кримінальним законодавством у більшості держав [17].

Тепер перейдемо до пропозицій щодо технологічних дефініцій для визначення криптоактивів з-поміж загального списку віртуальних активів.

Відповідно, зважаючи на подальшу інтеграцію України у Європейський Союз, можна взяти певні визначення з Регламенту МІСА та спростити їх для початкового регулювання в Україні з урахування технічних особливостей, представлених на початку публікації. Зокрема, матимемо наступні дефініції:

- **Розподілений реєстр – це інформаційне сховище, яке зберігає записи фінансових операцій і яке розподіляється, синхронізується та зберігається між набором незалежних учасників, які забезпечують взаємодію із зазначеним інформаційним сховищем.**

- **Блокчейн – особливий вид розподіленого реєстру, який використовує криптографічне шифрування для захисту розподіленого реєстру.**

- **Децентралізована мережа – система, яка функціонує на базі блокчейну для забезпечення взаємодії користувачів цієї системи з криптоактивами.**

Дана технологічна основа надалі допоможе коректно ідентифікувати криптоактив.

Щодо визначення криптоактива, треба брати до уваги його правову природу. Ми вже визначили, що криптоактив є особливим видом вірту-

ального активу. Відповідно, усі положення щодо нього автоматично будуть застосовуватися до криптоактиву в тому числі положень щодо речі у Цивільному кодексі України. Однак, на відміну від віртуального активу, який не завжди може використовуватися для інвестиційних цілей або торгівлі, з криптоактивом таких проблем немає, оскільки він має такі можливості у силу функціонування у децентралізованій мережі.

Відповідно, з огляду на технологічний опис на початку публікації, а також надані вище дефініції, **криптоактив** можна визначити в українському законодавстві **як особливий вид віртуального активу, який існує у децентралізованій мережі та може використовуватися, але не обмежуючись, для переказів, інвестиційних цілей або торгівлі. Криптоактив не може використовуватися як засіб платежу на території України.**

Окріме зазначення того, що криптоактив не може бути засобом платежу повністю корелюється із статтею 32 ЗУ «Про Національний банк України» з метою запобігання потенційної ситуації зменшення використання гривні на користь криптоактивів.

Зазначені вище визначення можна використати при розробці нового регулювання криптоактивів в Україні, або внести їх до вже існуючих законів. Наприклад, у Закон про відмивання коштів.

Висновки. Законодавство України, як і більшості іноземних держав не має чіткого визначення криптоактива. У більшості випадків поняття криптоактив та віртуальний актив отожднюються, що може викликати певні проблеми із правовою визначеністю їх представників. Саме тому найбільш показовим є приклад Регламенту ЄС МІСА, який окремо врегульовує питання обігу криптоактивів та надає їм визначення.

У випадку із Україною ідеальним варіантом було б розроблення власного законодавства з регулювання криптоактивів, чим зараз займається законодавець, оновлюючи ЗУ «Про віртуальні активи», який так і не набрав чинність. Тим не менш, критично важливим є закріплення основних визначень, запропонованих у цій публікації якнайшвидше. Завдяки цьому криптоактиви стануть повноцінними інструментами цивільного обігу, завдяки чому все більша кількість інвесторів та вже існуючих бізнесів України зможуть вкладати кошти для подальшого розвитку індустрії у державі.

Список літератури:

1. Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System. Satoshi Nakamoto. URL: <https://bitcoin.org/bitcoin.pdf> (дата звернення: 14.09.2024).
2. Blockchain. European Union Agency for Cybersecurity. URL: <https://www.enisa.europa.eu/topics/incident-response/glossary/blockchain?v2=1&tab=details> (дата звернення: 13.09.2024).
3. Лист Національного банку України № 29-208/72889 від 08.12.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v2889500-14#Text> (дата звернення: 15.09.2024).
4. Лист Національного банку України № 40-0006/16290 від 22.03.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v6290500-18#Text> (дата звернення: 17.09.2024).
5. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text> (дата звернення: 14.09.2024).
6. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 06.12.2019 № 361-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text> (дата звернення: 11.09.2024).
7. Овчаренко А. С. Віртуальні активи як об'єкти фінансового моніторингу. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. 2020. № 3. С. 98–103.
8. Про віртуальні активи: Закон України від 17.02.2022 № 2074IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text> (дата звернення: 15.09.2024).
9. Цукан С. В. Поняття, правова природа та класифікація віртуальних активів. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Право. 2023. Том 1, № 80. С. 613-618.
10. Ушинкіна О. А. Концептуальні підходи до визначення поняття «віртуальні активи» в Україні та у світі. Юридичний вісник. 2022. № 3 (64). С. 70–76.
11. How the ownership of digital assets transforms the gaming experience. ULTRA TIMES. URL: <https://ultratimes.io/en/editorial/how-the-ownership-of-digital-assets-transforms-the-gaming-experience> (дата звернення: 15.09.2024).
12. Virtual Assets. FATF. URL: <https://www.fatf-gafi.org/en/topics/virtual-assets.html> (дата звернення: 20.09.2024).
13. Updated Guidance for a Risk-Based Approach to Virtual Assets and Virtual Asset Service Providers. FATF. URL: <https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfrecommendations/Guidance-rba-virtual-assets-2021.html> (дата звернення: 16.09.2024).
14. Digital Assets. Internal Revenues Service of the United States of America. URL: <https://www.irs.gov/businesses/small-businesses-self-employed/digital-assets#:~:text=A%20digital%20asset%20is%20stored,Infrastructure%20Investment%20and%20Jobs%20Act> (дата звернення: 12.09.2024).
15. Public Law 117 – 58 – Infrastructure Investment and Jobs Act. URL: <https://www.govinfo.gov/app/details/PLAW-117publ58/>.
16. Markets in Crypto-Assets Regulation (MICA). URL: <https://www.esma.europa.eu/esmas-activities/digital-finance-and-innovation/markets-crypto-assets-regulation-mica> (дата звернення: 17.09.2024).
17. (Robin) Hui Huang, Hui Deng, Aiden Foon Lok Chan. The Legal Nature of Cryptocurrency as Property: Accounting and Taxation Implications. The Chinese University of Hong Kong Faculty of Law Research Paper No. 2023-30. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/cf_dev/AbsByAuth.cfm?per_id=365831 (дата звернення: 19.09.2024).

Tipikin-Holovko N.O. LEGAL NATURE OF CRYPTOASSETS: UKRAINIAN AND FOREIGN APPROACHES

The emergence of cryptoassets is a unique phenomenon that fundamentally changed the perception of the possibility of transferring assets, interacting with them, as well as using them for investment and speculative purposes. At the same time, the main advantage for customers and issue for the state is the anonymity and decentralization of cryptoassets, since it is impossible to control this activity with standard state means. The very issues of control and protection of investors are the main in connection with the crypto industry.

Firstly, because the state needs to monitor that cryptoassets are used for legitimate purposes without violations of current legislation, including those related to money laundering or the combating terrorism.

Secondly, given the large amount of funds invested in cryptoassets by investors, it is necessary to formulate such rules so that investors are protected from potential risks of losing their deposits.

Accordingly, it is necessary to develop a comprehensive regulation in the field of cryptoassets. However, for a detailed study of this issue, it is extremely important to clarify the essence and nature of cryptoassets from a legal point of view for further research and proposals for regulating the industry.

In this article the legal nature of cryptoassets is analysed, as well as different approaches in Ukraine and foreign countries to the definition of this concept and different opinions of scholars on this matter are examined.

In this article it is also distinguished the concepts of «cryptoasset», «virtual asset» and «digital asset» as concepts that are often mistakenly used as synonyms, denoting narrower categories in some cases and broader categories in others and defined that «virtual assets» is a broader concept that includes not only «cryptoassets» existing in a decentralised network, but also other possible categories of assets in digital form.

It is also proposed that the «cryptoasset» is a special type of virtual asset that functions in a decentralised network and can be used for but not limited to transferring, investment purposes and trading. It is also indicated in the article that cryptoasset cannot be used as a means of payment on the territory of Ukraine and it stated that the corresponding definitions of distributed ledger, decentralised network and blockchain are required to be defined for legally correct identification of a cryptoasset.

As a result of the conducted research, a conclusion was formed on the need for changes to the existing legislative acts of Ukraine for a legally expedient definition of cryptoassets, as well as the introduction of a separate term «decentralized network» as well as «blockchain».

Key words: *cryptoassets, virtual assets, decentralized network, blockchain, legal nature.*